

Väljaandja:	Siseminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	04.09.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2010
Avaldamismärge:	RT I 2010, 61, 444

Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule

Vastu võetud 30.08.2010 nr 39

Määrus kehtestatakse «Tuleohutuse seaduse» § 32 lõigete 4 ja 5 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse nõuded tuletõrje voolikusüsteemile ja kantava tulekustuti vajadusele ja valikule, paigutusele ning korrashoiule.

§ 2. Mõisted

(1) Kantav tulekustuti (edaspidi *tulekustuti*) käesoleva määruse tähenduses on tulekustuti, mille mass tööseisundis on alla 20 kg ning mida on võimalik kanda ja kasutada käes hoides.

(2) Objekt käesoleva määruse tähenduses on ehitis või transpordivahend.

(3) Tuletõrje voolikusüsteem on ehitisse paigaldatud käsitsi kasutatav kohtkindel seade, mis on mõeldud väikese tulekahju (tulekolde) kustutamiseks selle algstaadiumis, kusjuures vastav seade võib olla käsitsi juhitud märgtõusutorule või kuivtõusutorule paigaldatud tuletõrjekraanidega, automaatne või poolautomaatne tulekustutuspaigaldis. Tuletõrje voolikusüsteem on ehitise tehnosüsteem.

2. peatükk TULEKUSTUTI

§ 3. Tulekustutile esitatavad nõuded

(1) Tulekustuti peab tagama vähemalt standardiseeriast EVS-EN 3 tuleneva ohutuse taseme.

(2) Välistingimustes või külmades oludes on tulekustuti sobilik kasutamiseks temperatuuride -30 °C ja $+60\text{ °C}$ vahel.

(3) Tulekustuti osadele, mis on surve all, kohaldatakse «Surveseadme ohutuse seaduses» surveseadmele esitatavaid nõudeid.

(4) Kui turule lastav või kasutusele võetav tulekustuti ei vasta käesolevas määruses või standardiseerias EVS-EN 3 sätestatud nõuetele, võib sellist tulekustutit turule lasta või kasutusele võtta üksnes «Tehnilise normi ja standardi seaduse» § 8¹ lõikes 1 sätestatud alusel.

(5) Tulekustuti pealdis on eesti keeles ning lisaks võib olla mõnes teises üldlevinud võõrkeeles. Tulekustuti pealdis paigutatakse selliselt, et see oleks selgelt loetav ka siis, kui tulekustuti asub kinnituskonksul, klambris või spetsiaalsel alusel.

(6) Tulekustutil, mille tulekustutusaine juhib elektrivoolu, tehakse pealdise kolmandas jaotises kirje «Ettevaatust! Pingestatud elektrijuhtmete ja -seadmete tulekahjude kustutamiseks mitte kasutada».

(7) Tulekustuti pealdise kolmas jaotis sisaldab informatsiooni, mis seondub mis tahes kitsendusega või ohtudega selle kasutamisel, eriti ohtudega, mis on seotud toksiliste ainetega ja pingestatud elektriseadmetega. Tulekustutil, mille tulekustutusaine ei juhi elektrivoolu, tehakse pealdise kolmandas jaotises kirje «Võib kasutada kuni 1000 V pingega elektrijuhtmete ja -seadmete tulekahjude kustutamiseks».

§ 4. Tulekustuti nõuetele vastavuse tõendamine

Tulekustuti nõuetele vastavust tõendab tootja, tootja volitatud esindaja või isik, kes laseb tulekustuti turule. Nõuetele vastavuse tõendamisel lähtutakse standardiseeria EVS-EN 3 nõuetest.

3. peatükk TULEKUSTUTI VALIK NING PAIGUTUS OBJEKTIL

§ 5. Tulekustuti vajadus ja valik

(1) Tulekustuti valikul arvestatakse objekti pindala ja kasutusotstarvet, keskkonna tingimusi ning objektile olevate põlevainete ja tulekustutusaine sobivust.

(2) Tulekustutid liigitatakse tulekahjuklassidesse kustutatava põlevaine järgi järgmiselt:

- 1) A-klass – tahkete ja põlemisel hõõguvate ainete kustutamiseks;
- 2) B-klass – põlevvedelike ja põlemisel sulavate ainete kustutamiseks;
- 3) C-klass – põlevgaaside kustutamiseks;
- 4) D-klassi – metallide kustutamiseks;
- 5) F-klass – toiduõlide ja -rasvade kustutamiseks.

(3) Tulekustutite minimaalselt vajalik hulk on:

- 1) majutus-, õppe-, ravi- ja hooldeasutuses; spordi-, büroo- ja kogunemishoones; tootmis- ja laohoones ning -ruumis – üks vähemalt 6 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti iga 200 m² kohta, kuid vähemalt kaks kustutit igale korrusele;
- 2) garaazhis – üks vähemalt 6 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti iga 300 m² kohta, kuid vähemalt kaks kustutit igale korrusele. Ühe korteriga elamu juures olevasse garaaži paigaldatakse vähemalt üks vähemalt 6 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti;
- 3) põlevvedeliku müügikohas ning muus väga tuleohtliku aine või materjali hoiukohas, tootmis- ja laohoones ning -ruumis, kus peale tuleohtu on veel plahvatusoht – üks vähemalt 6 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti iga 50 m² kohta, kuid vähemalt üks kustuti igasse ruumi;
- 4) ööpäevaringselt valvatavas lahtises parklas – üks vähemalt 6 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti iga 50 autokoha kohta;
- 5) statsionaarses tanklas – üks vähemalt 6 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti iga tankimiskoha kohta. Tankimiskohtade arvuks on sõidukite hulk, mis saavad tanklas samaaegselt tankida;
- 6) kioskis või muus samalaadses müügikohas või teenuse osutamiseks ettenähtud ehitises – üks vähemalt 6 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti ehitise kohta;
- 7) bussis (koos juhiga üle 17 istekoha), trollibussis, trammis ja liikurkombainis – üks vähemalt 6 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti või kaks vähemalt 2 kg tulekustutusaine massiga tulekustutit, seejuures üks on juhi läheduses. Liigendatud sõiduki puhul on üks kustuti igas liigendatud osas;
- 8) bussis (koos juhiga mitte üle 17 istekoha), veoautos, traktoris ja muus liikurmasinas – üks vähemalt 2 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti;
- 9) sõiduautos – üks vähemalt 1 kg tulekustutusaine massiga tulekustuti;
- 10) suurköökides – üks vähemalt 2-liitrine F-klassi tulekustuti.

(4) Loomakasvatushoones määratakse tulekustutite hulk, arvestades kasutatava sööda ja allapanu omadusi vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 kehtestatud nõuetele.

(5) Tulekustutite vajadus nende objektide osas, mis ei ole nimetatud käesoleva paragrahvi lõikes 3, määratakse lähtudes samalaadsele objektile kehtestatud tulekustutite minimaalselt vajalikust hulgast.

(6) Tulekustutite hulka ruumis, mis on kaitstud automaatse tulekustutussüsteemiga, võib 50% võrra vähendada.

(7) Tulekustutite hulka ehitises, kus on tuletõrje voolikusüsteem, võib 25% võrra vähendada.

(8) Objektile või selle osal põlemiskoormusega kuni 100 MJ/m², võib tulekustutite hulka 50% võrra vähendada. Põlemiskoormust arvestatakse tuletõkkesektsioonide kaupa.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6, 7 ja 8 nimetatud juhtudel võib tulekustutite hulka kokku maksimaalselt vähendada 50% võrra.

§ 6. Tulekustuti paigutus

(1) Tulekustuti paigaldatakse vertikaalselt spetsiaalse kinnitusega hoone seinale, põrandale või kergesti avatavasse kappi ja paigutatakse kohta, kus on objektil viibivatel isikutel võimalik puhkenud tulekahju korral tulekustuti kergesti kätte saada või kus selle kasutamise vajaduse tõenäosus on kõige suurem.

(2) Tulekustutit võib horisontaal- või kaldasendis hoida liiklusvahendis, kus selle hoidmine vertikaalasendis pole võimalik ja seda ei keela tulekustuti kasutusjuhend.

(3) Kaks või enam tulekustutit paigaldatakse objektil üldjuhul hajutatult.

(4) Tulekustuti paigaldamisel ehitise seinale arvestatakse järgmiste nõuetega:

- 1) tulekustuti ei tohi takistada uste täielikku avamist;
- 2) tulekustuti põhi ei või olla põrandast või maapinnast kõrgemal kui 1,5 m;
- 3) tulekustuti on nähtav või leitav märgistuse järgi;
- 4) paigaldatud tulekustuti ei tohi takistada evakuaatsiooniteel inimeste liikumist ja evakueerumist;
- 5) tulekustuti asub küttekehast ohutul kaugusel.

(5) Tuleohutusmärk vastab vastava standardi nõuetele.

§ 7. Tulekustuti paigutus välis- või muudes eritingimustes

(1) Väljaspool ehitist asuv tulekustuti paigaldatakse varikatte alla või ilmastikukindlasse kergesti avatavasse kappi.

(2) Kergesti avatava kapi või varjatult paigaldatud tulekustuti asukoha juurde paigutatakse vastav tuleohutusmärk.

(3) Rõhu all olev tulekustuti paigutatakse päikesekiirguse otsese mõju eest kaitstud kohta.

4. peatükk TULEKUSTUTI KORRASHOID

§ 8. Tulekustuti korrashoiu tagamine

(1) Objekti omanik tagab tulekustuti korrashoiu selle regulaarse vaatluse, kontrolli ja hooldusega. Kontrolli või hoolduse teostaja fikseerib tulemused kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(2) Tulekustuti kontrollimisel või hooldamisel juhendatakse standardiseeria EVS-EN 3 nõuetest ja tootjapoolsetest juhistest.

§ 9. Tulekustuti vaatlus

(1) Omanik vaatab üks kord kvartalis üle tulekustutite seisukorra veendumaks, et tulekustuti:

- 1) asetseb selleks ettenähtud kohas;
- 2) ei ole millegagi varjatud ja kasutamishüvisega pealdis on loetav;
- 3) ei ole märgatavalt kahjustatud;
- 4) rõhunäituri (kui see on olemas) osuti asub rohelises tsoonis;
- 5) plommid, tõkised (edaspidi *plomm*) on vigastamata.

(2) Vaatlusel ilmnenud tulekustuti rikke kahtluse korral korraldab tulekustuti omanik rikke tuvastamiseks tulekustuti kontrolli ja rikke kõrvaldamiseks hoolduse.

§ 10. Tulekustuti kontroll

(1) Tulekustutit kontrollitakse tootja poolt ette nähtud sagedusega või kui vaatluse tulemused seda nõuavad.

(2) Kui tootja ei ole tulekustuti kontrolli sagedust ette näinud, siis kontrollitakse tulekustutit:

- 1) üks kord aastas, kui kustutit hoitakse kohas, kus talle mõjuvad niiskus, vibratsioon või temperatuurikõikumised;
- 2) üks kord kahe aasta jooksul, kui kustutit hoitakse kuivas ja ühtlase temperatuuriga kohas.

(3) Rõhu all oleva tulekustuti kontroll sisaldab järgmisi toiminguid:

- 1) pealdise loetavuse kontrollimine ja vajadusel pealdise uuendamine;
- 2) päästiku, ventiili ja plommi visuaalne kontrollimine;
- 3) tulekustuti rõhu kontrollimine (välja arvatud süsihappegaaskustutil);

- 4) süsihappegaaskustuti puhul tulekustuti kontrollkaalumine;
- 5) pulberkustuti puhul tulekustutuspulbri voolavuse kontrollimine;
- 6) vooliku kontrollimine;
- 7) kere väline vaatlus;
- 8) tulekustuti vastavuse kontrollimine käesoleva määruse §-s 3 sätestatud nõuetele;
- 9) tulekustuti varustamine kontrollilipikuga.

- (4) Survepadruniga tulekustuti kontrollimine sisaldab järgmisi toiminguid:
- 1) pealdise loetavuse kontrollimine ja vajadusel pealdise uuendamine;
 - 2) survepadruni kaalumine ja survepadruni varustamine kustutisese kontrollilipikuga;
 - 3) kustutusaine omaduste kontrollimine;
 - 4) ventiili puhastamine;
 - 5) tihendite kontrollimine ja vajadusel vahetamine;
 - 6) vooliku kontrollimine;
 - 7) kere väline vaatlus;
 - 8) tulekustuti vastavuse kontrollimine käesoleva määruse §-s 3 sätestatud nõuetele;
 - 9) tulekustuti varustamine plommi ja kontrollilipikuga.

§ 11. Tulekustuti hooldus

(1) Tulekustuti seatakse töökorda iga kasutamiskorra järel ja hooldatakse vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui tootja poolt ette nähtud.

(2) Kui tootja ei ole tulekustuti hoolduse sagedust ette näinud, siis hooldatakse vesi- ja vahtkustuteid iga viie aasta järel, teisi tulekustuteid iga kümne aasta järel.

(3) Hooldusel kasutatavad detailid ja survegaas ei tohi vähendada tulekustuti ohutust ja tootja poolt ettenähtud tulekustutusvõimet. Tulekustutusaine omadused peavad vastama kustuti pealdisel toodule.

- (4) Hooldus sisaldab lisaks kontrollimisel teostatavale vähemalt järgmisi toiminguid:
- 1) tulekustuti tühjendamine;
 - 2) tulekustuti kere sisemine vaatlus;
 - 3) tulekustuti kõikide detailide terviklikkuse ja kulumuse kontrollimine ning vajadusel nende vahetamine;
 - 4) tulekustutusaine vahetamine või taastamine vastavalt tootja juhendile;
 - 5) vastavalt tootja juhistele, kuid mitte harvem kui iga 10 aasta järel tulekustuti kere ja survepadruni survekatse tulekustuti tootja poolt ettenähtud katserõhul, ilma kaitseklapita tulekustutitel tehakse survekatse ka ventiilile;
 - 6) rõhunäituri toimimise kontrollimine;
 - 7) tulekustuti survepadruni varustamine kustutisese hoolduslipikuga. Surve all olevale tulekustutitele paigaldatakse tulekustutikaela ümber hoolduslipik, mida ei ole võimalik paigaldada ega eemalda ilma tulekustutit lahti võtmata;
 - 8) tulekustuti laadimine (kustutusainega täitmine ja vajadusel survestamine);
 - 9) tulekustuti varustamine plommi, hooldus- ja kontrollilipikuga.

§ 12. Tulekustuti kontrolli- ja hoolduslipik

(1) Kontrollitud tulekustuti varustatakse kontrollilipikuga, millel on järgmised andmed:

- 1) järgmise kontrollimise tähtaeg (aasta ja kuu);
- 2) tulekustutit kontrollinud ettevõtja nimi ja aadress;
- 3) tulekustutit kontrollinud isiku ees- ja perekonnanimi;
- 4) kuupäev (aasta ja kuu), millal seda tulekustutit kontrolliti, sealhulgas ka eelmise kontrolli kuupäev.

(2) Hooldatud tulekustuti varustatakse hoolduslipikuga, millel on järgmised andmed:

- 1) järgmise hooldamise tähtaeg (aasta ja kuu);
- 2) tulekustutit hooldanud ettevõtja nimi ja aadress ning majandustegevuse registri number;
- 3) tulekustutit hooldanud isiku ees- ja perekonnanimi;
- 4) kuupäev (aasta ja kuu), millal seda tulekustutit hooldati, sealhulgas ka eelmise hoolduse kuupäev;
- 5) tähis surveproovi teostamise kohta.

(3) Kontrolli- ja hoolduslipikud on niiskus-, pleekimis- ja kulumiskindlad ning need kantakse tulekustuti kerele nii, et nad ei kataks tulekustuti pealdist.

§ 13. Andmete säilitamine

Isik, kes kontrollib ja hooldab tulekustutit, säilitab andmeid kontrolli ja hoolduse toimingute kohta vähemalt viis aastat pärast kontrolli või hoolduse teostamist.

5. peatükk

TULETÕRJE VOOLIKUSÜSTEEM

§ 14. Nõuded tuletõrje voolikusüsteemile

(1) Nõuded tuletõrje voolikusüsteemi (edaspidi *voolikusüsteem*) vajadusele on reguleeritud «Ehitusseaduse» § 3 lõike 11 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrusega.

(2) Tuletõrje voolikusüsteem on kasutuskõlblik selle koheseks kasutamiseks.

(3) Paigaldatavad voolikusüsteemid vastavad standardiseeria EVS-EN 671 nõuetele.

(4) Paigaldatav voolikusüsteem on varustatud järgmise teabega:

- 1) tarnija ja ehitaja nimi või kaubamärk või mõlemad;
- 2) vastava standardi number;
- 3) valmistamise aasta;
- 4) maksimaalne töö rõhk;
- 5) vooliku pikkus ja läbimõõt;
- 6) joatoru läbilaskevõime näitaja koefitsient K.

(5) Voolikusüsteemi kapp on tähistatud vastava standardiga ettenähtud tuleohutusmärgiga.

(6) Voolikusüsteemi asukohas on voolikusüsteemi kasutusjuhend.

(7) Paigaldatava voolikusüsteemi kohta koostatakse voolikusüsteemi deklaratsioon (edaspidi *deklaratsioon*), mis kinnitab paigaldatud voolikusüsteemi vastavust projektile ja kehtestatud nõuetele. Deklaratsiooni koostab ja allkirjastab isik, kes teostab paigaldatud voolikusüsteemi katsetamise ning kellel on pädevus selles valdkonnas paigaldada, kontrollida või hooldada tuleohutuspaigaldist. Deklaratsioon sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) kinnitust voolikusüsteemi vastavuse kohta projektile ja kehtestatud nõuetele;
- 2) hoone või ruumi andmeid;
- 3) süsteemi projekteerija nimetust;
- 4) süsteemi paigaldaja nimetust;
- 5) voolikusüsteemi katsetamise protokoll, kuhu märgitakse katsetuse aeg ja läbiviidavate katsetuste kirjeldus;
- 6) majandustegevuse registrisse kantud vastutava spetsialisti nime, ametinimetust ja allkirja;
- 7) allkirjastamise kuupäeva.

§ 15. Voolikusüsteemide korrashoiu tagamine

Voolikusüsteemi korrashoiu tagamine on objekti omaniku kohustus. Voolikusüsteemi korrashoid tagatakse nende regulaarse vaatluse, kontrolli ja hooldusega. Kontrolli ja hoolduse tulemused fikseeritakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

§ 16. Voolikusüsteemi vaatlus

(1) Omanik vaatab üks kord kvartalis üle voolikusüsteemi seisukorra.

(2) Vaatlus sisaldab toiminguid veendumaks, et voolikusüsteem oleks kasutamiskõlblik, nähtav, omaks kasutusjuhendit, sellele juurdepääs ei oleks takistatud ning sellel ei oleks nähtavaid defekte, korrosiooni ja lekkeid. Vaatlusel ilmnenuid puuduste korral rakendatakse abinõusid puuduste kõrvaldamiseks.

§ 17. Voolikusüsteemi kontroll, hooldus ja andmete säilitamine

(1) Voolikusüsteemi kontrollimisel ja hooldamisel juhendatakse standardiseeria EVS-EN 671 nõuetest ning voolikusüsteemi juurde kuuluvate osade tootjapoolsetest juhistest.

(2) Voolikusüsteemi ja selle veeandmisvõime tõhusust kontrollitakse, kui vaatluse tulemused seda nõuavad, kuid mitte harvem kui üks kord aastas.

(3) Isik, kes kontrollib ja hooldab voolikusüsteemi, säilitab andmeid kontrolli ja hoolduse toimingute kohta vähemalt viis aastat pärast kontrolli ja hoolduse teostamist.

6. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 18. Määruse paragrahvi 3 lõike 4 rakendamine

Määruse § 3 lõike 4 sõnastus on alates 1. oktoobrist 2010. a järgmine:

«Kui turule lastav või kasutusele võetav tulekustuti ei vasta käesolevas määruses või standardiseerias EVS-EN 3 sätestatud nõuetele, võib sellist tulekustutit turule lasta või kasutusele võtta üksnes «Toote nõuetele vastavuse seaduse» § 5 lõikes 8 sätestatud alusel.»

§ 19. Määruse paragrahvi 5 lõike 3 punktide 7, 8, 9 ja 10 rakendamine

(1) Määruse § 5 lõike 3 punkti 10 rakendatakse alates 1. jaanuarist 2011. a.

(2) Määruse § 5 lõike 3 punktid 7, 8 ja 9 muutuvad kehtetuks 2011. aasta 1. jaanuaril.

Minister Marko POMERANTS

Kantsler Märt KRAFT